

ΠΑΝΟΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ - ΕΤΩΝ 38

ΚΙΝΕΤΑ (Ν8,9,10)

-Παιδική ηλικία

-Παιδική ηλικία.... Εμ... Τι να πω...

-Πως ήσουν σαν παιδί, πως μεγάλωσες...

-Ήμουν ένα δραστήριο παιδί, έτσι... είχα πολλή ενέργεια. Μου άρεσε πάρα πολύ να παίζω- αυτό βασικά με ένοιαζε, τίποτα άλλο. Με δυσκόλευε πολύ το διαμέρισμα, ήθελα να είμαι εκτός συνέχεια και πιο πολύ στη φύση- μου άρεσε που κάναμε εκδρομές κλπ. Εεε... αυτό... Έτσι εκτονωνόμουν πολύ εκεί, μου άρεσε. Εμ... Εντάξει, μου άρεσε πολύ που βρισκόμουν έτσι με τα ξαδέρφια μου και παίζαμε ατελείωτες ώρες... και ειδικά έξω. Μαζευόμασταν στη γιαγιά, αλλά στο δρόμο ήμασταν, στην αλάνα όλη μέρα μέχρι που νύχτωνε. Ωραία παιδικά χρόνια ήταν, μου άρεσε. Ευχαριστημένος πολύ ήμουν. Τυχερός. Τι άλλο...

-Με τι έπαιζες;

-Πολύ ποδήλατο... Με το ποδήλατο και εκτονωνόμουν, ξέρεις επειδή έκανες συνέχεια βόλτες, δε βαριόσουν, και γύρω γύρω από τη γειτονιά εξερευνούσες καινούρια μέρη, πράγματα... ήταν ωραία έτσι... σου έκανε και τη φαντασία σου έτσι μεγάλη κλπ. Ε.. μετά παίζαμε πολύ κυνηγητό, κλέφτες κι αστυνόμους, μπάλα-αλλά όχι ιδιαίτερα μπάλα-μήλα παίζαμε, λάστιχο παίζαμε, σχοινάκι παίζαμε, ωραία ήταν, πολύ ωραία. Ε αυτό...

-Στο σπίτι;

-Στο σπίτι όταν ήμουν έπαιζα στρατιωτάκια, τέτοια πράγματα, και έκανα ρόλους πιο πολύ. Ποιοι ήταν οι καλοί, ποιοι ήταν οι κακοί, που θα μπαίνανε, τι θα κάνανε, τότε θα τρώγανε, τότε θα κοιμόντουσαν.... Έφτιαχνα καράβια από σκαμπό που τα γύρναγα ανάποδα κι έβαζα επάνω στρατιωτάκια ότι ταξιδεύανε... Έκανα πολλά ταξίδια έτσι φαντασίας και ρόλων. Επί το πλείστον αυτό έκανα. Και μετά στο σπίτι μου άρεσε να κατεβαίνω στο εργοστάσιο του μπαμπά εκεί να ασχολούμαι με τα ξύλα. Έφτιαχνα... από μικρός πριν πάω σχολείο είχα μάθει να καρφώνω, να κόβω ξύλα, να κάνω, ε κι έφτιαχνα ότι μου κατέβαινε στο μυαλό, σπαθιά, κοντάρια, ότι να ναι. Ε, με αυτά ασχολιόμουν εκεί. Α, και μου άρεσε πολύ να ξεφυλλίζω κόμικς. Πάρα πολύ. Δεν ήξερα να διαβάζω αλλά χαλάρωνα που έβλεπα τις εναλλαγές εκεί στις φωτογραφίες και τα τέτοια... Πολύ. Ε, με

αυτά ασχολιόμουν από ότι θυμάμαι επί το πλείστον. Και με το να πειράζω και την αδελφή μου.. (γέλια). Κάθε φορά έβρισκα , εφεύρισκα κι ένα καινούριο πείραγμα για να τη βάζω στην πρίζα. Πως θα της πειράξω τις κούκλες, πως θα την πειράξω την ίδια, πως θα κρυφτώ να την τρομάξω ... τέτοια πράγματα. Αυτά.

-Οικογένεια;

-Ε, εντάξει. Ωραία οικογένεια είχαμε, συμβατική. Μας αγαπούσαν πολύ. Στάνταρτ ρόλοι υπήρχανε. Ο μπαμπάς στη δουλειά, γύρναγε, η μαμά στο σπίτι , νοικοκυριό... Ο μπαμπάς κάθε Σαββατοκύριακο θα μας πήγαινε βόλτες, θα μας γύρναγε, τότε στη θάλασσα, τότε στο βουνό, τότε στην πόλη βόλτα. Ε, ωραία ήτανε. Πολύ ωραία, πολύ ωραία. Το καλοκαίρι φεύγαμε και διακοπές . Πηγαίναμε στο χωριό της μάνας μου επί το πλείστον. Εκεί ήτανε πολύ ωραία. Άλλες φορές πηγαίναμε στο Πήλιο πάνω στα βουνά, καθόμασταν ένα μήνα. Πολύ κολύμπι στη θάλασσα, πολύ βουνό, παίξιμο, τρέξιμο. Εκεί μου άρεσε να... επειδή ήταν χωριό εκεί πάνω στο Πήλιο και υπήρχαν πολλά ζώα και τέτοια... μου άρεσε να ανακατεύομαι με αυτά, να τα ταιίζω... Είχε κάτι άλογα εκεί, κάτι τέτοια. Πήγαινα τα τσίζα, τα πείραζα. Ε σκυλιά, γατιά, τέτοια... όλα αυτά. Και πολύ κολύμπι, στη θάλασσα πολύ κολύμπι. Θυμάμαι μια φορά είχα μπει με πάρα πολύ κύμα, δεν είχε μπει κανένας στη θάλασσα. Ο πατέρας μου είχε τρελαθεί. Μετά δεν μπορούσα να βγω και μπήκε ένας φίλος ιταλός μέσα, που παραθέρριζε μαζί, και με έβγαλε έξω (γέλια). Ναι, δεν είχα αίσθηση του κινδύνου. Αα σκαρφάλωμα πάρα πολύ, πάρα πολύ σκαρφάλωμα. Σε δέντρα, τοίχους , όπου έβρισκα. Ακόμα και μες στο σπίτι σκαρφάλωνα, όπου έβρισκα... Στις ντουλάπες, στα πατάκια, στα μπαλκόνια... Δεν είχα αίσθηση του κινδύνου. Αυτά...

-Μάλιστα. Μετά τα 5, δηλαδή όταν μπήκες στη σχολική ζωή και στην εκπαίδευση, πως ξεκίνησε αυτή η διαδικασία, ομαλά;

-Ω, όχι, πολύ δύσκολα. Θυμάμαι όταν ήταν να πάω στο νηπιαγωγείο, ήταν τραγικά τα πράγματα. Δεν ήθελα να πάω με τίποτα. Χτυπιόμουν, έκλαιγα, λες και μου ξερίζωναν ένα κομμάτι από τη ζωή μου. Δεν μπορούσα να πάω. Δεν ήθελα να μείνω με τίποτα εκεί. Υπήρχε μεγάλη δυσκολία και στο σπίτι δηλαδή πως θα ... είχε επιστρατευτεί ο παππούς μου, οι δυο μου οι θειάδες, η μάνα μου (γέλια)... είχε γίνει χαμός! Ερχόντουσαν να με βλέπουν ανά μισή ώρα, δε μπορούσα εγώ, έκλαιγα με αναφιλητά , κρεμιόμουν από τα πόδια τους... Ε... πφφ.. δε μπορούσα με τίποτα!Δε μπορούσα!Αφού θυμάμαι με είχε πάει ο παππούς να αγοράσουμε- τότε στο νηπιαγωγείο είχαμε ένα βαλιτσάκι που βάζαμε μέσα το κολατσιό μας και τα λοιπά-και μου είχε πάρει ένα- είχα πάει με τον παπού- μου χε πάρει το πρώτο μου έτσι καλαθάκι, που θα πήγαινα στο νοσοκομείο... (γέλια) - Ναι θα σου πω γιατί είπα νοσοκομείο!-Στο νηπιαγωγείο. Και ήταν ένα έτσι σαν σπιτάκι, που

άνοιγε από πάνω η κεραμοσκεπή του-ας το πούμε- κι έβαζες μέσα τα πράγματά σου, τα φαγητά σου, το οποίο μύριζε σαν καινούριο πλαστικό-πως είναι η καινούρια γόμα;-είχε χαρακτηριστική μυρωδιά! Αλλά επειδή ήταν τόσο τραγικά , τραγικό το βίωμα, το συνέδεσα-πως συνδέει κάποιος τη μυρωδιά του νοσοκομείου και του κάνει απόκρουση, απώθηση , πως το λένε, ε το συνδύασα έτσι. Ήτανε ... δε μπορούσα με τίποτα! Δε μπορούσα! Ένωθα ότι με παίρνουν μακριά από τη ζωή μου, από την οικογένειά μου, από τους φίλους μου, από τα ... από όλο αυτό, την ευτυχία που είχα χτίσει μέχρι τότε. Ε σιγά σιγά μετά από πολύ καιρό προσαρμόστηκα, αλλά και πάλι δεν προσαρμόστηκα! Δεν προσαρμόστηκα καλά! Περίμενα το Σαββατοκύριακο για να πάρω μια ανάσα και να ξανακλείσω τη μύτη, να ξαναπάω τη Δευτέρα! Έτσι ζούσα, ειδάλλως δεν την πάλευα!

-Και στο νήπιο ακόμα;

-Ναι, ναι ναι! Πάρα πολύ! Θυμάμαι χαρακτηριστικά, εεε... μας είχε βγάλει η κυρία-η κυρία Βούλα ήταν τότε-μας είχε βγάλει έξω στο προαύλιο, μας είχε κάνει κύκλο εκεί, να πιαστούμε χεράκι χεράκι να χορέψουμε και να τραγουδάμε «ντρουμπου ντρουμ τα βραχιόλια της βροντούν» , κι έλεγα εγώ από μέσα μου «Τι βλακείες είναι αυτές! Τώρα τι κάνω εδώ! Γιατί να το κάνω αυτό το πράγμα! Σαν στρατικοποίηση ρε παιδί μου! Δεν είχε κανένα νόημα για μένα! Δηλαδή, εντάξει-τώρα το σκέφτομαι-σκέφτομαι την αίσθηση, τότε δε μπορούσα, αίσθηση είχα, αλλά αν με ρωτούσες τώρα δηλαδή είναι χαμένος, χαμένος χρόνος από τη ζωή μου , έτσι αισθάνομαι. Ναι , τι κάνω εγώ εδώ, για ποιο λόγο, δεν έχει ουσία αυτό το πράγμα τώρα εδώ.

-Ναι αλλά δεν παιχνίδι κι αυτό;

-Όχι! Για μένα δεν ήταν παιχνίδι! Αυτό ήταν ένα πρέπει! Το παιχνίδι το κάνεις ... ξυπνάς, άμα σου έρχεται παίζεις, άμα δε σου έρχεται δεν παίζεις! Είναι όπως το φαγητό. Άμα πεινάς τρως. Δηλαδή ντε και καλά, σώνει και καλά παιχνίδι , δεν είναι παιχνίδι. Στρατός είναι, τι είναι; Ε, μετά θυμάμαι μια άλλη φορά, μας είχε βάλει εκεί κάναμε κάτι ενσφηνώσεις εκεί, κάτι κουλούρια, κάτι τουβλάκια, κάτι πλαστικά, κάτι μαλακίες (γέλια)... Εγώ τότε ήμουν και κρυωμένος, έτρεχαν κι οι μύτες μου , δε μπορούσα, έτρεχαν οι μύξες μου, δε μπορούσα να το τελειώσω αυτό, είχα μείνει τελευταίος . Μετά πήρε όλα τα παιδιά τα πήγε σε μια άλλη δραστηριότητα να κάνουν εκεί , εμένα με άφησε εκεί μέχρι να το τελειώσω, έτρεχαν οι μύτες μου... είχα συναίσθηση των πραγμάτων... τι τραγικό ήταν αυτό εδώ δηλαδή, γιατί το περνάω εγώ αυτό! Σώνει και καλά να βάλουμε στη σωστή σειρά τα τουβλάκια και για ποιο λόγο να το κάνω αυτό , να ταλαιπωρούμε και σωματικά και το μυαλό μου και ψυχικά και να τρέχουν κι οι μύξες μου! Για ποιο λόγο , δηλαδή εντάξει! (γέλια). Ανούσια πράγματα! Τώρα εγώ είχα μάθει και ήθελα δηλαδή κι έπαιζα,

έφτιαχνα ολόκληρες κατασκευές από ξύλο, να καρφώνω, να βιδώνω ξύλα, να βάζω κόλλες, να , να να, να, να και έπρεπε δηλαδή να κάνω την ενσφήνωση της κυρίας Βούλας να πούμε! Τι νόημα είχε!!

-Σαν να σε πήγαινε πίσω δηλαδή;

-Και πίσω με πήγαινε, αλλά δεν είχε... δηλαδή τι να μου μάθει εμένα τώρα αυτό το πράγμα! Εδώ έκανα ολόκληρες κατασκευές εγώ και τί; έπρεπε να τελειώσω τα τουβλάκια της κυρίας Βούλας;!! Είχα συναίσθηση του τι νόημα έχει όλο αυτό και δε μπορούσα να το κάνω εκείνη τη στιγμή προφανώς γιατί δε μου άρεσε κιόλας! Αλλά δεν έβρισκα και κανένα νόημα, αισθανόμουν καταπίεση, ψυχολογική καταπίεση, σε όλο αυτό.

-Στο νήπιο σε δυσκόλευε κάτι;

-Ναι, με δυσκόλευαν όλα αυτά! Με δυσκόλευαν όλα αυτά! Κατ' αρχήν με δυσκόλευε το πρόγραμμα που μου επέβαλλαν οι άλλοι κι όχι εγώ στον εαυτό μου. Έπρεπε να είμαι εκεί κάποια ώρα, να φύγω κάποια ώρα , να κάνω κάποια ώρα... Εντάξει υπήρχε κι ένα πρόγραμμα στην πρότερη ζωή μου, αλλά εντάξει.... Έμπαινε μέσα κι η όρεξη η δική μου. Δηλαδή φτιαχνόταν αναλόγως. Δε θα σηκωνόμουν στις 12 η ώρα το μεσημέρι -δεν ξέρω αν ήταν 12 τι ήταν τέλος πάντων- αλλά θα σηκωνόμουν μια ώρα που έκρινα κι εγώ κι η μάνα μου, ξέρω γω . Υπήρχε μια... τέλος πάντων ρυθμιζόταν το πρόγραμμα και σύμφωνα και με τα δικά μου θέλω. Εκεί πέρα εντάξει. Τι ήταν αυτό! Πολύ στρατικοποίηση! Ναι, όχι δεν μου άρεσε! Καλά που υπήρχαν και τα Σαββατοκύριακα κι οι εκδρομές με τον μπαμπά ειδιάλλως... δεν θα την πάλευα με τίποτα! ... Να πω για το δημοτικό...;

-Ναι.

-Ε, το δημοτικό... Κι εκεί ήταν μια τραγική κατάσταση γιατί ενώ είχα συνηθίσει τον πρότερο ψυχολογικό βιασμό, μετά έπρεπε να επακολουθήσει κι άλλος (γέλια)! Κι όχι μόνο αυτό. Ήταν κι ακόμη χειρότερο γιατί ήταν το σχολείο μια βδομάδα πρωί-μια βδομάδα απόγευμα. Κι αυτό ήταν πιο δύσκολο. Βέβαια το πιο δύσκολο ήταν ότι αρχίζανε... έπρεπε να έχω κι υποχρεώσεις, αλλά τι υποχρεώσεις..... εε... θα έπρεπε να κάνω κάποια πράγματα για να τα αξιολογήσει κάποιος άλλος και να αξιολογήσουν κι εμένα με βάση αυτά. Πριν αυτό δεν υπήρχε. Ε, αυτό ήταν τελείως τραγικό ας πούμε. Γιατί θυμάμαι είχαμε εκεί κάτι βιβλία-πως το λέγανε- Γλώσσα και κάτι άλλα τέτοια, τα οποία έπρεπε να μάθουμε να διαβάζουμε , να γράφουμε, να κάνουμε καλλιγραφίες , να κάνουμε.... Τα οποία, πέρα ότι δυσκολευόμουν πολύ να τα κατανοήσω, δεν , δε μπορούσα και να κάτσω να τα κάνω. Δηλαδή, να καθόμουν τώρα να έγγραφα το αλφα στα τετραγωνάκια μέσα και πάνω στις γραμμές, επί πόσες φορές και αυτό να το δει η κυρία και αν το τέλειωσα και πως το

τέλειωσα και ένα άγχος κι άντε μανά ξανά μανά και αυτό και το βήτα, και έλα κάτσε εδώ και το απόγευμα να κάτσουμε μαζί να μάθουμε, για διάβασέ μου εδώ «Να ένα μήλο», το μήλο, το τόπι... Εν τω μεταξύ δεν καταλάβαινα και τι μου λέγανε κιόλας. Δηλαδή δυσκολευόμουν πολύ και με δυσκόλευε όλο αυτό γιατί προσπαθούσα να βρω εγώ τον τρόπο να καταλάβω τι μου λένε. Αυτό ήταν που με δυσκόλευε πολύ. Επειδή αυτό που μου λέγανε δεν μπορούσα να το καταλάβω, έπρεπε να βρω εγώ τρόπο να καταλάβω αυτό που μου λέγανε. Και αυτό με διέλυε, με εξαντλούσε μέχρι να βρω τον τρόπο. Όταν έβρισκα τον τρόπο, τον έβρισκα και ήταν επιφανειακός, γιατί την ουσία δεν την είχα καταλάβει. Δηλαδή έβρισκα τον τρόπο για να γίνει... για να πάρω αυτή την αξιολόγηση, ας πούμε, να τελειώνει αυτό το μαρτύριο. Να μπορέσω, ας πούμε, να διαβάσω το «Να ένα μήλο» φωτογραφικά. Όχι επί της ουσίας. Ε, δεν γινόταν αλλιώς. Εεε... εντάξει κι αυτό φαινόταν και μέσα στην τάξη και γενικά. Δηλαδή για άλλα παιδιά που αυτό ήταν πολύ εύκολο για μένα ήταν Γολγοθάς ας πούμε! Δεν μου άφηνε χρόνους, με άγχωνε πολύ, με κούραζε πάρα πολύ, φωνές, ιστορίες, χαρακτηρισμοί από τους γονείς, από τους δασκάλους... Εντάξει ήταν δύσκολα.

-Από τις πρώτες τάξεις του δημοτικού δηλαδή;

-Από τις πρώτες τάξεις! Από την πρώτη τάξη του δημοτικού! Ναι από την πρώτη τάξη. Ναι... Ήταν συνδυασμός τριών πραγμάτων του χαρακτήρα μου: του ότι ήμουν υπερδραστήριος, δεν μπορούσα να κάτσω σε μια καρέκλα ας πούμε, για τίποτα, και τόσην ώρα- ήμουν ντροπαλός πολύ, αλλά δεν μπορούσα να καταλάβω κι αυτά που μου λέγανε. Δηλαδή ήταν ένας ξερός τρόπος που έπρεπε να καταλάβουν όλοι. Είκοσι παιδιά που ήμασταν εκεί-πόσοι ήμασταν -είκοσι πέντε, δεκαπέντε, δεν ξέρω-δεν γινόταν έτσι, δεν υπήρχε περιθώριο δηλαδή. Κι όλα αυτά τα τρία, δηλαδή ότι έπρεπε να καθόμουν σε μια καρέκλα επί πόσες ώρες, με τρέλαινε, άφριζα μέσα μου, πέθαινα! Μετά, ήταν η ντροπαλότητά μου που δεν με άφηνε, δηλαδή θα μπορούσα να ήμουν κάποιος άλλος και δεν ντρεπόμουν να σηκωνόμουν, να άνοιγα την πόρτα και να έφευγα να βγω έξω.. Θα τέλειωνε το μαρτύριο. Αλλά η ντροπαλότητά μου δεν με άφηνε, θα το έκανε χειρότερο. Κι ο συνδυασμός, ότι όλο αυτό που γινόταν εκεί, εγώ δεν καταλάβαινα τίποτα και θα πρέπει να απολογηθώ γι' αυτό γιατί θα αξιολογηθώ, ε.. ήταν... γάμησε τα... Τρέλα τελείως! Αυτό κράτησε. Η κολόνια αυτή κράτησε αρκετά χρόνια (γέλια). Αυτά...

-Όσο πέρναγαν οι τάξεις του δημοτικού πως .. αυτό άλλαζε καθόλου, ήταν το ίδιο;

- Όχι, το ίδιο ήταν. Απλά προσπαθούσα να βρίσκω διεξόδους, με ότι έκανα σε κάθε ηλικία ας πούμε. Στο δημοτικό με το παιχνίδι, όσο πέρναγαν τα χρόνια με φιλίες, με πράγματα άλλα που με ευχαριστούσαν κλπ. Και μετά από κάποιο σημείο και ύστερα, εντάξει,

προσπαθούσα να καταλάβω ότι καταλάβω-καλά για να κάτσω σπίτι , αφού αφιέρωνα όλον αυτό το χρόνο της ζωής μου εκεί μέσα ας πούμε και με όλο αυτό το , τους τρεις παράγοντες έτσι όπως γινόντουσαν, μετά δεν υπήρχε άλλη δύναμη για να ξανά κάτσω στο σπίτι να διαβάσω, τί; κάτι που δεν είχα καταλάβει; Να κάνω τι ας πούμε ; όσες προσπάθειες είχαν γίνει ήταν αποτυχημένες. Θυμάμαι κάθε χρόνο μετά από το καλοκαίρι που πήγαινα σχολείο, έλεγα φέτος ότι «θα είμαι φοβερός, θα είμαι έτσι, θα κάνω, θα κάθομαι να διαβάζω»... Ε δεν υπήρχε! Μετά την πρώτη , τη δεύτερη εβδομάδα γονάτιζα πάλι. Οπότε πήγαιναν στον βρόντο όλα. Ε, και μετά προσπαθούσα ότι... αυτό... να το παίρνω από την παράδοση. Έτσι δηλαδή, ότι έμαθα κι όπως πέρασα τις τάξεις ήταν παίρνοντάς τα από την παράδοση. Δεν υπήρχε άλλος τρόπος δηλαδή. Αφού ούτε καν το πρόγραμμα του σχολείου δεν ήξερα κάθε φορά- άλλο τραγικό αυτό. Μοιράζανε το πρόγραμμα κι έπρεπε να κάτσεις στο σπίτι να βγάλεις πέντε βιβλία, να βάλεις άλλα πέντε βιβλία, να βγάλεις τρία βιβλία... Ε, κάποια στιγμή εντάξει. Δεν κάθισα να ασχοληθώ άλλο με αυτό. Απλά κουβάλαγα όλα τα βιβλία μες στην τσάντα! (γέλια). Μαζί! Τον ρώταγα τι έχουμε την άλλη ώρα κι έβγαζα το βιβλίο στο θρανίο. Αυτό. Τίποτα παραπάνω. Ε και μετά αυτό προσπάθησα μέσω της παράδοσης να μαθαίνω τα πάντα.

-Σε ποιους τομείς έβλεπες δυσκολίες τότε; Η ανάγνωση είπες είναι ένα.

-Κι η γραφή ήταν. Η γραφή ήταν τραγικό, έτσι! Με τα ορθογραφικά λάθη, εντάξει! Εκεί δεν υπήρχε! Όπως και δεν υπάρχει και τώρα, μετά από πόσες χιλιάδες χρόνια! (γέλια). Εντάξει, δεν παίζει αυτό το πράγμα! Ποτέ δεν κατάλαβα κανόνες, τίποτα! Ε... δεν μπορώ, κι ακόμα δεν μπορώ να κατανοήσω πως λειτουργεί αυτό το πράγμα. Εντάξει, στα μαθηματικά ήταν λίγο πιο εύκολο, ήταν λίγο πιο εύκολο, αν κι εκεί υπήρχαν δυσκολίες, εε... για το πώς μου τα μεταφέρανε ας πούμε. Εντάξει, νομίζω εκεί θα υπήρχαν τρόποι στα μαθηματικά , έτσι κι όπως αποδείχτηκε στο μέλλον ας πούμε, που μπορούσα να καταλάβω πράγματα. Αλλά με την ορθογραφία, με την -πως το λένε- με τη γραφή, με όλο αυτό, δεν... όχι εκεί είναι τραγικό! Ε αυτά με δυσκόλεψαν πάρα πολύ.

-Μπαίνοντας στο Γυμνάσιο;

-Ε, μπαίνοντας στο Γυμνάσιο, εκεί πέρα τα πράγματα ήταν και πάλι πάρα πολύ χάλια, γιατί ενώ ήσουν 6 χρόνια στο δημοτικό με τους ίδιους φίλους κλπ, κι έχεις μπει σε μια σειρά και τέλος πάντων είχαν μάθει τα χούγια σου, είχες μάθει τα χούγια τους, εντάξει εμπιστευόσουν κάποιους , είχες κάνει κάποιες... σε ξερίζωναν τελείως κι έλεγε-ξέρω γω- αυτοί που ήταν στο δημοτικό , οι μισοί θα πάνε στο τάδε Γυμνάσιο γιατί ανήκουν σε εκείνη την γειτονιά κι άλλοι θα πάνε στο τάδε, οι άλλοι .... Εντάξει, αυτό ήταν τραγικό γιατί πάλι έπρεπε να ξανακάνεις τη ζωή σου τούμπα. Χωρίς καμιά σταθερά, γιατί σταθερά

δεν υπήρχε για μένα στο σχολείο. Δεν υπήρχε. Μαθήματα δε μπορούσα να μάθω, να κάτσω τόσες ώρες μέσα ήταν αδύνατο, δηλαδή πιεζόμουν πάρα πολύ, έξι ώρες –πόσο καθόμασταν εκεί!- πέντε κι έξι ώρες καθισμένος σε μια καρέκλα με 10λεπτά διάλειμμα ας πούμε. Τραγικό! Είχα μουντζουρώσει εγώ βιβλία!! (γέλια). Και χωρίς να μασάς τσίχλα, και χωρίς αυτό ... έπρεπε να είσαι εκεί 40 λεπτά ακούνητος τελείως! Ρε φίλε, εντάξει! Τι είναι αυτό να πούμε! «Μη μιλάτε! Μην κουνάτε τα πόδια! Μην μασάτε τσίχλα! Μην αυτό..!» Έπρεπε να ήσουν ένα άγαλμα τόσες ώρες! Μαθήματα δεν μπορούσα. Με είχαν εκεί βιδωμένο, ε όπως είπα ήμουν ντροπαλός και από την οικογένεια-όλο πρέπει και καθωσπρέπει, και τι θα πούνε , και τι αυτό, κι όλο αυτό με εξόντωνε . Ε άρα δεν υπήρχε καμία σταθερά. Με αποκόβανε και από τους φίλους, τις παρέες και ήταν σαν να με έπαιρναν από έναν πλανήτη και να με πήγαιναν σε έναν άλλον. Εκεί έγινε το ντου το μεγάλο! Ξεκινούσα να πάω το πρωί για μάθημα και με το που έφτανα στο σχολείο έκανα εμετούς. Άντε έπαιρναν τηλέφωνο την μάνα μου να έρθει να με πάρει. Ε, αυτό συνεχίστηκε για τους πρώτους μήνες συνέχεια. Είχα.. το στομάχι μου θέμα.. από το άγχος και την πίεση κι αυτά. Πολύ πράγμα! Και να σου πω κι όταν γινόταν αυτό, μου ήταν και λυτρωτικό γιατί ξαναγυρνούσα και σπίτι. Δηλαδή από τη μια με ζόριζε, αλλά με τον εμετό κι αυτά ήταν και μια πόρτα διαφυγής, που ξαναγύριζα σπίτι. Και μετά άρχισαν οι χαρακτηρισμοί του τύπου εντάξει καλό παιδί είναι, αλλά βαριέται, είναι τεμπέλης, δε διαβάζει, δεν κάνει... Κανείς δεν μπήκε ποτέ σε μια διαδικασία να δει πως μπορεί να λυθεί αυτό. Οι εύκολοι χαρακτηρισμοί! «Τεμπέλης, βαριέται, εντάξει, αυτό..». Ε όλοι οι καθηγητές ήταν φοβεροί! Έμπαιναν μέσα , ένα ξερό, τυποποιημένο, πως λες το Πάτερ ημών, ας πούμε, ε έτσι παρέδιδαν το μάθημα και έφευγαν.

-Όλοι το ίδιο;

-Επί το πλείστον, ναι. Δεν είχε καμιά διαφορά. Εντάξει εκεί μετά άρχιζαν πια και τα μεγάλα προβλήματα γιατί ήταν και δύσκολα μαθήματα, χημεία, μαθηματικά , ανέβαιναν τα επίπεδα, ιστορία.. Καλά ιστορία.. αυτό ποτέ δεν το κατάλαβα. Στη μια τάξη έκανες την ιστορία- δεν υπήρχε αλληλουχία-έκανες την ιστορία- ξέρω γω για τον Κολοκοτρώνη στην πρώτη Γυμνασίου, και στη Δευτέρα Γυμνασίου μπορεί να έκανες για τα Αρχαία χρόνια και στην Τρίτη για τη μεταπολίτευση ας πούμε. Δεν υπήρχε... Εντάξει έλεγα εγώ αφού, εντάξει μεγαλώνουμε, πρώτα θα είναι τα αρχαία, μετά θα είναι... Εκεί ήταν τούμπα. Τούμπα Libre! (γέλια). Ότι να ναι! Πφφ.. Η παπαγαλία με τρέλαινε, δε μπορούσα με τίποτα! Έπρεπε τώρα, πως είπε τη φράση, πως έγραψε τη φράση το βιβλίο, ακριβώς το ίδιο, και έτσι κι αλλιώς και χρονολογίες και τέτοια. Πράγματα δηλαδή που τα μάθαινες τώρα, που δεν ήταν μάθηση γιατί... Αφού μάθαινες κάτι, πήγαινες την άλλη μέρα το πρωί, το έλεγες, έπαιρνες το «μπράβο» και μετά όταν θα είχες μετά από δυο μήνες εξεταστική έπρεπε να

το ξαναδιαβάσεις πάλι, για να το θυμηθείς. Ε τι μάθηση είναι αυτή! Αφού το ξέχναγες! Εκ των πραγμάτων το ξέχναγες. Και το ήξεραν κι οι ίδιοι ότι θα το ξεχάσεις. Ε τότε γιατί να μπεις σε όλη αυτή τη διαδικασία; Δηλαδή θα μπορούσες να μάθεις μια αλληλουχία, δηλαδή ότι πριν είναι η προϊστορία, τα αρχαία χρόνια, μετά.. και φτάνεις στην νεότερη ιστορία, να μάθεις τι είναι αυτή...

-Με μια σειρά...

-Με μια σειρά. Πως χωρίζονται αυτά τα πράγματα και γιατί τα χωρίζουμε έτσι- γιατί εμείς τα χωρίζουμε, δεν υπάρχει χωροχρόνος στον πλανήτη, δεν είναι.. είναι αιωνιότητα. Εμείς το έχουμε καθορίσει, καθώς μας βολεύει. Έτσι. Κι από εκεί και πάνω, να σου χτίσουν μια φιλοσοφία πάνω στην ιστορία και να μάθεις. Τώρα σε έπαιρναν, σε πήγαιναν αλεξιπτωτιστή σε ένα γεγονός συγκεκριμένο, στο χάσιμο του χρόνου μέσα, κι άρχιζες κι ανέλυες το γεγονός, επί του γεγονότος, και ξέρω γω τι, χωρίς να καταλαβαίνεις τι γίνεται. Το ίδιο γινόταν και με άλλα μαθήματα. Και με τα μαθηματικά κλπ. Κουραστικό. Τρελό. Ε, μετά άρχισε και το δεύτερο μαρτύριο, ότι επειδή είσαι αδύνατος στα μαθήματα και βαριέσαι και είσαι και τεμπέλης, και δε σου κόβει και πολύ, πρέπει να πας φροντιστήριο το απόγευμα. Τρίτη Γυμνασίου, ναι. Ε, οπότε είχες όλο το μαρτύριο το πρωινό, είχες και το βραδινό. Ε, ήθελες και μια ξένη γλώσσα, την οποία ξεκινούσες, ξεκινούσε στο δημοτικό αυτό, η ξένη γλώσσα. Εδώ δεν είχα μάθει εγώ τους κανόνες της δικιά μου γλώσσας και τώρα έπρεπε να μάθω τα αγγλικά. Δεν ήξερα ποιος είναι ο Παρατατικός και ο Αόριστος στα ελληνικά και να μάθω τα αγγλικά, να μου λένε τον Παρατατικό και τον Αόριστο στα αγγλικά. Ε εντάξει. Κουρκούτι! Το κάψαμε το εργαλείο! (γέλια) Ε το ίδιο συνεχίζει στο Γυμνάσιο.

-Με το εξεταστικό σύστημα; Με τον τρόπο...

-Άθλιο τελείως! Θυμάμαι -καλά εγώ δεν το είχα παραδεχτεί ποτέ αυτό το πράγμα, ήμουν τελείως αναρχικό στοιχείο-έφταναν οι εξετάσεις ξέρω γω τη Δευτέρα θα ξεκίναγαν η εξεταστική, εγώ ξεκίναγα να διαβάζω-δεν είχα ανοίξει ποτέ βιβλίο, ότι θυμόμουν από την παράδοση όλη τη χρονιά-ε ξεκίναγα να διαβάζω από την προηγούμενη Δευτέρα. Και πήγαινα στη θεία μου που ήταν καθηγήτρια, να με διαβάσει για να πάω σ αυτές. Ε εκείνη έφριττε! Μας είχαν βάλει τώρα ύλη ολόκληρο βιβλίο, που να βγει! Κι όμως πήγαινα κι έγγραφα. Με κάποιο τρόπο, δεν ξέρω πως, κάτι έγγραφα. Περνούσα, από αυτά που θυμόμουν από όλη τη χρονιά, όπως τα είχα χτίσει μες στο μυαλό μου, λίγο από το βιβλίο που προσπαθούσα να δω ποια είναι τα πιο σημαντικά, αυτά που θα έβαζα εγώ αν ήμουν αυτός, κάπως έτσι, κάπως εδώ, κάπως από εκεί, άντε και με κάνα σκονάκι κάνα τέτοιο την πάλευα τη δουλειά. Αλλά εντάξει, για να γράψεις και με σκονάκι πρέπει να ξέρεις τι να

γράφεις στο σκονάκι, δεν είναι.. Και νομίζω ότι αυτό θα ήταν μια καλή εξέταση. Αφού βγάλεις μια ύλη που βγάζεις, να πηγαίνεις με ανοιχτά βιβλία σαν να κάνεις σκονάκι ας πούμε. Γιατί και το σκονάκι, όταν έχεις συγκεκριμένο χρόνο, πρέπει να ξέρεις που θα το ψάξεις μες στο βιβλίο, τι θα γράψεις από αυτό, πως θα το γράψεις... Κι έτσι όπως γίνεται και στη ζωή σου. Δηλαδή όταν θες να ανατρέξεις σε μια πληροφορία, αφού ξέρεις την κεντρική δομή, ανατρέχεις στην πληροφορία. Δεν μπορεί να ξέρεις όλες τις πληροφορίες απ' έξω, έτσι; Από τη στιγμή που ξέρεις να μετράς ας πούμε, δε χρειάζεται να ξέρεις και το μετρικό σύστημα των Αζδέκων . όμως μπορεί ανά πάσα ώρα και στιγμή να ξέρεις πώς να το βρεις αυτό. Ε αυτό είναι μια πολύ... ένας πολύ ωραίος τρόπος. Έτσι, κύλησαν τα...

-Οι βαθμοί πως ήταν;

-Τι εννοείς;

-Οι βαθμολογίες σου

-Ε δεν ήμουν.. κοντά στη βάση ήμουν μαθητής. Όχι κοντά στη βάση, λίγο πιο πάνω από τη βάση. Έπαιζα στο 12-13-14, εκεί. Με άριστα το 20. Αυτό. Καλά που ήταν κι η γυμναστική κι είχα πάντα 20 και με σήκωνε! (γέλια) .

-Ανέβαζε το Μ.Ο, ε;

-Ανέβαζε το Μ.Ο!

-Λύκειο;

-Λύκειο..

-Σε τι Λύκειο πήγες;

-Πήγα Ενιαίο Πολυκλαδικό Λύκειο, ήταν τότε που τα είχαν θεσπίσει αυτά και εκεί ήταν λίγο πιο εύκολα γιατί σου έδειχνε κάποιες κατευθύνσεις, διάλεγες κάποια μαθήματα, δεν ήταν τυποποιημένο. Εκεί μου έδωσε ένα.. «θάρρητο». Αλλά κι εκεί ίδιοι καθηγητές ήταν, ίδιο σύστημα ήταν., δεν άλλαζε τίποτα φοβερό και τρομερό. Ε το ίδιο σύστημα με το Γυμνάσιο ακολούθησα, δεν ακολούθησα τίποτα διαφορετικό. Ε, και ο μεγάλο, το τραγικό γεγονός ήταν οι Πανελλαδικές . Καλά, εντάξει..! Εκείειει...!!!!

-Με τις δέσμες τότε ε;

-Με τις δέσμες, ναι. Εκεί ήταν... Κατ' αρχήν η όλη προετοιμασία, λες και πήγαινες στον πόλεμο (γέλια)! Να τρως καλά, να κοιμάσαι καλά, να αυτό, να έτσι, δηλαδή θα έπρεπε να ήσουν ένας φοβερός, υγιής οργανισμός, φυσική κατάσταση, για να πας στις

Πανελλαδικές.. και αφού τα είχες κατορθώσει όλα αυτά έπρεπε να έχεις αποστηθίσει κι απ' έξω- πραγματική αποστήθιση-δεν ξέρω πόσους τόμους ιστορίας... Καλά η έκθεση... εε.. ήταν ... Πειραματίζονταν πολύ τότε οι .. αυτοί.. Σου έβαζαν ένα θέμα και έπρεπε εσύ να αποσαφηνίσεις το θέμα, για να αρχίσεις να γράφεις, αυτό που θες να γράψεις και να είσαι εντός θέματος. Άρα δεν ήταν έκθεση ιδεών. Ήταν μια αποσαφήνιση. Ένα κρυπτόλεξο που έπρεπε να λύσεις. Γιατί το έλεγαν έκθεση ιδεών, δεν κατάλαβα. Άμα ήταν έκθεση ιδεών, γράψε για μια ιδέα που θες να μας πεις , ρε φίλε! Ξεκάθαρα! Να κάνουμε ένα κρυπτόλεξο, τι θες να με ρωτήσεις, τι κρύβεται πίσω από αυτό που με ρωτάς για να κάτσω εγώ να το απαντήσω ας πούμε... Και να απαντήσω κι έτσι όπως αρέσει σε σένα ας πούμε... Έτσι; Γιατί έπρεπε να έχουμε και επιχειρήματα, αλλά τα επιχειρήματα που είχαμε έπρεπε να ήταν τυποποιημένα,-δηλαδή, τυποποιημένα-έπρεπε να είναι εντός των κοινωνικών πλαισίων ας πούμε. Έτσι.. αυτό ήταν το όλο σύστημα. Το ίδιο ίσχυε και για τα μαθηματικά κτλ. Σου έβαζαν ένα θέμα εκεί και για να βρεις τη λύση του, ενώ έχεις διαβάσει-και άνθρωποι που διάβαζαν, τέλος πάντων όχι άνθρωποι που διάβαζαν, που κατανοούσαν το σύστημα έτσι όπως λειτουργούσε και ήταν εντός των πλαισίων , τους έβαζαν κάτι θέματα αστροναυτικά ας πούμε, δηλαδή για να τα λύσεις έπρεπε να έχεις τελειώσει πυρηνική φυσική. Και όποιοι τα έλυναν.. ωωω μετά πέρασαν στο Πανεπιστήμιο! Ε, βέβαια, μεγάλο κατόρθωμα κι αυτό! Κάπως έτσι ήταν τα πράγματα.

-Κάποιος καθηγητής που έκανε τη διαφορά; Είτε στο σχολείο είτε στο φροντιστήριο.

-Κοίτα, στην Έκθεση στο φροντιστήριο εκεί που πήγαινα, αγάπησα την έκθεση ιδεών που μου έκανε ο Βαρνακιώτης , γιατί ξεκλείδωσε τη σκέψη μου. Δηλαδή με έκανε να... δεν ήταν εκείνο το ξερό μάθημα.

-Στο φροντιστήριο;

-Στο φροντιστήριο, ναι. Με έκανε να μπορώ να βρίσκω τα επιχειρήματά μου και να τα αναπτύσσω. Και γι αυτό παρεπιπτόντως, παρόλα αυτά τα ορθογραφικά λάθη, τα ... - παραδόξως μάλλον- παρόλα αυτά τα ορθογραφικά λάθη, τις συντάξεις τις λανθασμένες, έγραψα πολύ καλά έκθεση ας πούμε. Δε θυμάμαι, ήμουν κοντά στο 15 στις Πανελλήνιες; Φοβερό για κάποιον σαν εμένα! Ε, το έβλεπα και σαν παιχνίδι ας πούμε. Και μου άρεσε αυτό. Ε, μετά μια άλλη κοπέλα που ερχόταν και μου έκανε μαθηματικά σπίτι στο Γυμνάσιο, εκεί είχα εκτοξευθεί! Προφανώς-εντάξει δεν θυμάμαι πολλά πράγματα, στο Γυμνάσιο ήταν αυτό, πως μου έκανε το μάθημα-αλλά επειδή μου ξεκλείδωσε κι εκεί κάποια πράγματα και το έβλεπα σαν παιχνίδι, σαν πρόκληση, εε... είχα φτάσει να παίρνω 19 στα μαθηματικά! Όλοι έλυναν εξισώσεις με δυο αγνώστους, εγώ είχα πάει με τρεις, με τέσσερις , είχα .. δεν υπήρχε δηλαδή να βάλει άσκηση καθηγητής στον πίνακα και να μην

τη λύσω , ή να μην γράψω, ή να μην κάνω... Γιατί ουσιαστικά τι ήταν; Εντάξει μου φάνηκε και γελοίο και γι αυτό το έκανα . Ουσιαστικά ήταν κάποιιοι κανόνες που έπρεπε να ακολουθήσεις για να φτάσεις στη λύση. Γελοίο τελείως! Αλλά μου το είχε μάθει αυτό. Μου το είχε ξεκλειδώσει. Και μου φάνηκε τελείως παιχνίδι και .. αφού όποτε έφευγε από το μάθημα, της έλεγα «Βάλε μου κι άλλα, βάλε μου κι άλλα!». Επειδή ήταν γελοίο για μένα και παιχνίδι και μια πρόκληση ήθελα συνέχεια να ανεβαίνω level. Ε κι αυτήν τη θυμάμαι χαρακτηριστικά. Εντάξει, τώρα μπορεί να αδικώ κάποιον. Αλλά μου έχουν μείνει αυτοί...

-Και με τις Πανελλήνιες τι κατάφερες;

-Τίποτα , τι να καταφέρω! Δυο χρόνια χαμένα από τη ζωή μου! Τίποτα δεν κατάφερα! Δεν κατάφερα τίποτα! Προσπαθούσα να περάσω στις Πανελλήνιες, χωρίς να έχω καταλάβει γιατί και που θέλω και τι θέλω να κάνω. Απλά να περάσω στις Πανελλήνιες. Τότε οι γονείς μου με είχαν κατευθύνει να πάω σε στρατιωτική σχολή γιατί ήταν «ένας σίγουρος μισθός, θα έχεις μια σίγουρη δουλειά, θα.. θα... θα...». Ο Θεός με φύλαξε πραγματικά! Γιατί δεν ξέρω τι θα είχε γίνει! Γιατί όταν πήγα φαντάρος και είδα τι πράγμα είναι αυτό και πως ζουν αυτοί οι άνθρωποι – και καλά κάνουν άμα τους αρέσει. Ο καθένας κάνει ότι θέλει στη ζωή του. Όπως του αρέσει, αλλά εμένα σίγουρα δε μου άρεσε αυτό το πράγμα. Δεν μου ταίριαζε. Εντάξει, θα είχα τρομερό θέμα. Και για αυτό πάλευα στις Πανελλαδικές και ευτυχώς που δεν πέτυχα δηλαδή! Όλη αυτή η τραγική κατάσταση ήταν .

-Άρα το εκπαιδευτικό σύστημα δε σου άφησε μια γλυκιά γεύση;

-Ούτε γεύση μου άφησε, ούτε... Γεύση μου άφησε. Μια πικρία. Μια αηδία. Αυτό. Πραγματικά δεν ξέρω... Όλα αυτά τα πράγματα μπορεί να τα μάθει κάποιος σε ελάχιστο χρόνο. Δε μπορώ να καταλάβω γιατί πρέπει να πηγαίνει κάποιος 15 χρόνια από την ζωή του και να τραβάει όλο αυτό το πράγμα. Γιατί; Για να μάθει πρόσθεση, αφαίρεση, διαίρεση, πολλαπλασιασμό , εντάξει.. και να μάθει να γράφει, να διαβάζει και δεν ξέρω γω τι. Εντάξει... Πράγματα που αν τα ξεκλειδώσεις σε κάθε άνθρωπο από μόνα τους μπορεί να φτάσει σε ένα επίπεδο όσο θέλει αυτός και να προχωρήσει και να το φτάσει όπου θέλει πραγματικά. Κάθε χρόνο τα ίδια και τα ίδια, τα ίδια και τα ίδια... Ξεκινήσαμε από το δημοτικό να γράφουμε και να διαβάζουμε , για να πάμε 15 χρόνια μετά στο Λύκειο για να δώσουμε Πανελλαδικές. Ένα μεγάλο «σκέφτομαι και γράφω» πάλι που κανένας δεν κατάλαβε πως και γιατί. Απλά έπρεπε να σε απασχολούν με κάποιο τρόπο όλα αυτά τα χρόνια. Εγώ αυτό κατάλαβα.

(.....)

-Σχέσεις με οικογένεια και συνομηλίκους ;

-Σχέσεις με την οικογένεια. Είχαμε πολλές διαμάχες σε ότι αφορά την οργάνωση του χρόνου και την οργάνωση γενικά. Οι γονείς μου-και ειδικότερα η μάνα μου, επειδή ήταν πιο πολλές ώρες στο σπίτι-ήθελε να γίνονται κάποια πράγματα έτσι όπως εκείνη όριζε και τα λοιπά, βάσει χρόνου και βάσει ... Εγώ δε μπορούσα να μπω σε τέτοια καλούπια και είχαμε διαμάχες φοβερές. Και μετά και σε άλλα ζητήματα , ξέρω γω στο πώς πείραζα εγώ την αδελφή μου, πως ήθελα να παίζω μες στο σπίτι και τα λοιπά, είχα διαφορετική αίσθηση και του χώρου και του τι μπορώ να κάνω και αναλόγως-αντίθετα μάλλον-εκείνη. Εγώ ας πούμε ήθελα να ανέβω πάνω στην ντουλάπα και θεωρούσα ότι είναι φυσιολογικό και μπορώ να το κάνω και το έκανα. Ε γινόταν χαμός. Δεν μπορούσαν να το δεχτούν αυτό το πράγμα, και αντίστοιχα και άλλα πράγματα. Γενικά με τους έξω είχα καλή σχέση. Και με την πιο ευρεία οικογένεια καλή σχέση είχα. Δεν μπορώ να πω. Γενικά έξω από το σπίτι ήμουν τυπικός πολύ. Δεν θα έκανα ζημιές, θα πρόσεχα πως θα μίλαγα και τα λοιπά, δεν θα ήμουν ατίθασος προς τα έξω. Αφού όσοι με συναναστρεφόντουσαν απορούσαν όταν οι γονείς μου τους έλεγαν ότι είμαι ατίθασος μέσα στο σπίτι και τα λοιπά, δεν τους πίστευαν με τίποτα. Εεε και γενικά και με τους συνομήλικους καλές σχέσεις είχα... Ε τώρα σαν παιδιά, εντάξει καμιά φορά μπορεί να μαλώνουμε, να κάναμε και τα λοιπά, αλλά σε λογικά πλαίσια. Δεν είχα άσχημες σχέσεις δηλαδή. Αυτά.

-Με τους συνομήλικους στο σχολείο;

-Εκεί εγώ εκνευριζόμουν πολύ, δηλαδή ξέφευγα και από τα όρια, όταν θεωρούσα ότι με προσέβαλλαν, με κορόιδευαν και λοιπά και πως αυτό φαινόταν και σε τρίτους-τέταρτους. Επειδή τα παιδιά είναι και αυστηρά με κάποιες ιδιαιτερότητες που μπορεί να έχει ο άλλος, η κοροϊδία κι αυτά είναι...

-Τι ακριβώς δηλαδή ..

-Ξέρω γω, όταν εγώ σηκωνόμουν για μάθημα, κοκκίνιζα, έκανα, πρασίνιζα κλπ κι αυτό φαινόταν , ήμουν σε αμηχανία και άρχιζαν και κορόιδευαν κλπ , εκεί ξέφευγα από τα όρια. Μπορεί να χτύπαγα , μπορεί να... οτιδήποτε.

-Τι σου έλεγαν;

-Με φώναζαν, με έλεγαν «Παπαρούνα» επειδή κοκκίνιζα, όλα αυτά που λένε τα παιδιά και λοιπά. Ναι, ξέφευγα από τα όρια. Εντάξει αλλά γενικά δεν είχα... δεν ήταν καθημερινότητα αυτό. Δεν ήταν καθημερινότητα. Εντάξει, και στα παιχνίδια κοινωνικός ήμουν και τα λοιπά... Και στο Γυμνάσιο και στο Λύκειο είχα τον κύκλο μου και τα λοιπά. Εντάξει δεν

ήταν.. Όπως κάθε άνθρωπος. Με τις ανασφάλειές του, με τα .. με την καθημερινότητά του ας πούμε.

-Εκτός σχολείου;

-Εκτός σχολείου.. εκεί φυσιολογική δράση είχα και είχα και μεγαλύτερη αποδοχή. Πχ στο γυμναστήριο όταν πήγαινα και έκανα tae kwon do, επειδή ήμουν και πολύ καλός, είχα και μεγαλύτερη αποδοχή , τα πήγαινα ακόμα καλύτερα.

-Στο σχολείο επειδή δεν ήσουν τόσο καλός, είχες λιγότερη;

-Ναι.. εντάξει! Επειδή δεν ήμουν τόσο καλός και στα μαθήματα και λοιπά είχα λιγότερη αποδοχή. Ή ξέρω γω και στη ζωγραφική που πήγαινα στο δημοτικό, είχα κλίση εκεί, ταλέντο ας το πούμε, κι εκεί είχα αποδοχή. Όχι ότι στο σχολείο δεν είχα με τους φίλους, απλά εντάξει. Πάντα έμπαινε κι η σύγκριση το τι ήσουν μες στην τάξη και τα λοιπά. Δηλαδή ακόμα και οι φίλοι κι οι γνωστοί σε βαθμολογούσαν εν μέρει κάποιες στιγμές βάσει της βαθμολογίας, του τρόπου της βαθμολογίας του σχολείου ας πούμε.

-Έπαιζε ρόλο δηλαδή;

-Ναι.

-Και σε σένα έπαιζε ρόλο;

-Σε μένα όχι δεν έπαιζε ρόλο, αλλά ναι όπως και να ναι εντάξει σε στενοχωρεί, σε κάνει και νιώθεις λίγο αμήχανα, λίγο ανασφάλεια κάποιες στιγμές, λίγο περίεργα. Αυτό.

-Αργότερα, ως ενήλικας;

-Αργότερα ως ενήλικας, ποτέ δεν μπόρεσα να γράψω σωστά κτλ. Είχα και έχω θέμα με την ορθογραφία. Αλλά δεν νομίζω ότι έχω θέμα κοινωνικότητας κτλ. Ίσα ίσα. Αλλά υπάρχει και ως ενήλικας έχεις θέματα γιατί ένα γραπτό σου ας πούμε, ότι και να λέει αν είναι κόκκινο στα ορθογραφικά ας πούμε, αυτόματα κι ο άλλος σε βαθμολογεί –εντός εισαγωγικών- γι αυτό που βλέπει. Και η κοινωνία ναι, έχει κατάλοιπα του σχολείου, αναγκαστικά ας πούμε.

-Άρα η ζωή από τα 18 και μετά πως ήταν; Πως κύλησε;

-Μμμ.. Καλά κύλησε γιατί, εντάξει και επαγγελματικά επειδή ήμουν καλός στο επάγγελμά μου...

-Δεν ξέρουμε τι κάνεις...

-Σε ότι αφορά... με τα ανταλλακτικά αυτοκινήτων ασχολούμαι... Επειδή περισσότερο έχει να κάνει με αριθμούς, με τεχνικά χαρακτηριστικά και με άλλα πράγματα πιο πρακτικά-όχι πρακτικά σε ότι αφορά τα χέρια- τον τρόπο σκέψης και τα λοιπά , δεν είναι -πώς να το πούμε-απόλυτα θεωρητικό, τα πήγα καλά και είχα και αποδοχή και έχω και αποδοχή , οπότε δεν είχα θέμα. Βέβαια αν χρειαζόταν να παρουσιάσεις ένα γραπτό στον πελάτη ή να κάνεις κάτι αντίστοιχο, ή μια ξένη γλώσσα κλπ, εκεί υπάρχει θέμα. Γιατί αυτό που ξέρεις και φαίνεται και κάνεις, το μειώνει το θέμα αυτό. Εντάξει , καλά κύλησε.. δηλαδή και έμαθα εύκολα πράγματα και τα αξιοποίησα και σωστά και τα ανέπτυξα σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό ας πούμε από ότι άλλοι συνάδελφοι.

-Με τη δυσλεξία πότε συναντήθηκες, πότε την αναγνώρισες και πως;

-Εεε... Μετά το Λύκειο. Στα 19-20, όταν πλέον βγήκα και στην παραγωγική διαδικασία ας το πούμε, και κατάλαβα ότι εντάξει, κάτι δεν πήγαινε καλά, κάτι ... Δεν γινόταν ας πούμε .. Κατάλαβα ότι δεν είμαι τεμπέλης, ότι δεν είμαι ευθυνόφοβος, ότι δεν είμαι φυγόπονος. Κι εκεί κατάλαβα ότι αφού δεν ήμουν όλα αυτά, ότι μου έλεγαν δηλαδή τόσα χρόνια, άρα δεν έχω εγώ το πρόβλημα. Το πρόβλημα υπάρχει αλλού, από τα έξω. Όταν ήμουν τυπικός σε αυτά που έλεγα και σωστός, δεν μπορεί ο άλλος να με χρυσοπληρώνει δηλαδή ο άλλος επειδή του κάνω σωστά τη δουλειά και την αναπτύσσω, δε μπορεί να είμαι τεμπέλης. Άρα γιατί στα γράμματα ας πούμε να είμαι τεμπέλης; Ε, και έτσι άρχισα να το σκέφτομαι και λοιπά και να να το ψάχνω και κατάλαβα μετά ότι δεν είναι θέμα -πώς το λένε -τεμπελιάς ή φυγοπονίας, αλλά είναι θέμα δυσλεξίας. Εντάξει, σκέφτομαι διαφορετικά από τους άλλους, πράττω διαφορετικά από τους άλλους και... Όπως ο κάθε άνθρωπος δηλαδή. Άρα δε μπορεί. Θεώρησα στον εαυτό μου... ότι αφού ο κάθε άνθρωπος είναι διαφορετικός, μαθαίνει και διαφορετικά. Επειδή αυτό είναι πολύ δύσκολο, άρα θα πρέπει να το κάνουν εύκολο ή να γίνει εύκολο, όρισαν μια μάθηση για όλους το ίδιο, άσχετα αν είναι διαφορετικοί άνθρωποι, έναν τρόπο αξιολόγησης για όλους το ίδιο, άσχετα αν ο άνθρωπος είναι διαφορετικός και σε αυτόν τον κυκεώνα μπαίνει κάποιος χωρίς να το καταλαβαίνει , τρώει τα σκαμπίλια του κι όταν βγαίνει-εάν το καταλάβει-λέει «Τι έκανα στη ζωή μου» ας πούμε, στο ¼ της ζωής μου, στο 1/5 -δεν ξέρω πόσο είναι. Γιατί 15 χρόνια είναι αρκετά χρόνια. Ναι, αυτό.

-Σπουδές; Μετά το λύκειο τι;

-Μετά το Λύκειο γράφτηκα στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο, όπου κι εκεί πήγαινα πάρα πολύ καλά στις εργασίες. Είχε πολλές εργασίες έντυπες. Και ανέλπιστα καλά, παραδόξως!

Γιατί... όχι γιατί.. Ήταν διαφορετικός ο τρόπος. Ήταν-όπως είπα και πριν- ήταν ένας τρόπος που δεν χρειαζόταν να αποστηθίσεις απ έξω τίποτα. Χρειαζόταν να κάνεις έναν σκελετός το μυαλό σου, να τον αποτυπώσεις το σκελετό και πάνω σε αυτό να χτίσεις. Ε, κι έτσι λειτουργούσα ας πούμε. Έτσι λειτουργούσε το μυαλό μου. Κι ανέλπιστα καλά με κάποια εντός εισαγωγικών ας πούμε συντακτικά κόλπα ας το πούμε, τεχνοτροπίες συντακτικές, έγγραφα φοβερές εργασίες. Βέβαια δεν είχα κανένα ορθογραφικό γιατί το word είναι πολύ καλό σε αυτό, άρα δεν είχα θέματα πάνω σε αυτό. Άρα ο άλλος όταν έπαιρνε ένα καθαρό κείμενο και συντακτικά σωστό, χωρίς ορθογραφικά, έδινε έμφαση μόνο σε αυτά που λέει. Κι έτσι έμενε στην ουσία. Αν αυτό εγώ το έκανα χειρόγραφα και τα λοιπά, εντάξει δεν θα έμενε στην ουσία, θα έμενε στο άλλο κομμάτι, οπότε εκεί χάνετε το παιχνίδι ας πούμε. Αυτό.

-Με το ΙΕΚ;

-Ναι, είχα γραφτεί και σε ένα ΙΕΚ Λογιστικής και τα λοιπά, όπου κι εκεί σε κομμάτια πήγα πάρα πολύ καλά, γιατί.. όχι λόγω.. οι καθηγητές κι εκεί το ίδιο ήταν , δεν άλλαζε τίποτα, απλά γιατί με ενδιέφεραν έμενα πάνω στον τομέα της δουλειά μου, του εμπορίου ας πούμε και κάθισα με δικούς μου τρόπους και τα ανέπτυξα και τα , και τα διάβασα όπως ήθελα εγώ και τα λοιπά. Με δικούς μου τρόπους και τεχνάσματα. Ε, μετά από όλα αυτά δεν καταλάβαινα ας πούμε γιατί ήμουν τεμπέλης ή ευθυνόφοβος ή ξέρω γω αλλού ντ αλλού που έλεγαν κι ότι το μόνο που με ενδιέφερε ήταν το παιχνίδι. Σε καμία περίπτωση δεν ισχύουν ας πούμε αυτά.

-Ε.. Από όλη αυτή την κανονικοποίηση που υπέστης τόσα χρόνια στο σχολείο, υπήρξε στιγματισμός;

-Ως προς τι δηλαδή;

-Όταν λέμε στίγμα εννοούμε το πόσο βίωσες εσύ αυτή την κατάσταση και πως ...

-Ναι, βέβαια. Βιασμός υπήρξε ψυχολογικός! Βέβαια! Γιατί όταν σε βάζουν να κάνεις πράγματα τα οποία εσύ δεν τα θεωρείς φυσιολογικά για τον εαυτό σου, σου βιάζουν την προσωπικότητά σου, σου βιάζουν τις δεξιότητές σου. Γιατί αν εσύ έχεις μια δεξιότητα ξέρω γω να τρέχεις γρήγορα και στο βιάζουν αυτό το πράγμα, ή να μην τρέχεις γρήγορα, να περπατάς πάρα πολύ αργά και στο βιάζουν αυτό το πράγμα, γιατί δεν πρέπει να ούτε να τρέχεις πολύ γρήγορα ούτε να περπατάς πολύ αργά , θα πρέπει να έχεις έναν συγκεκριμένο ρυθμό, ε αυτό δεν γίνεται! Σου βιάζουν την προσωπικότητά σου ! Είναι ... σε βιάζουν σε μια νόρμα, σε μια φόρμουλα.

-Τι σήμαινε αυτό για σένα, πως το βίωσες;

-Πρακτικά;

-Όχι, μέσα σου. Τι επηρέασε;

-Μέσα μου το βίωσα με θυμό, με λύπη, με ανασφάλειες πολλές φορές, με άγχος, πολύ άγχος και ότι συνεπάγονται όλα αυτά. Το άγχος ήταν χαρακτηριστικό.

-Και ως ενήλικας;

-Και ως ενήλικας, ναι! Απλά από τη στιγμή που άρχισα να καταλαβαίνω τι γίνεται μες το κεφάλι μου και τα λοιπά και πως λειτουργώ, ε άρχισε να μειώνεται αυτό. Βέβαια, εντάξει, υπήρξαν και εκρήξεις κατά την ενήλικη ζωή μου και τα λοιπά . Εκρήξεις του άγχους, γιατί εντάξει, το σώμα και το μυαλό θυμάται, δεν ξεχνάει. Ναι έτσι, έτσι το βίωσα όλο αυτό.

-Κάτι άλλο που θα ήθελες να πεις γύρω από αυτά που συζητάμε;

-Εεε τίποτα σκέφτομαι πολύ αν... δε θέλω το παιδί μου να μπει σε μια τέτοια διαδικασία σε καμία περίπτωση! Γιατί να το βιώσει αυτό το πράγμα ας πούμε; Δεν υπάρχει κανένας λόγος στη ζωή των ανθρώπων! Ε.. και δεν ... κι αναρωτιέμαι πραγματικά τι είναι μάθηση, τι είναι εκπαίδευση όπως το ορίζουν και τα λοιπά . Πραγματικά αναρωτιέμαι! Και πως μπορεί αυτό το πράγμα να γίνει καλύτερο. Θα ήθελα σίγουρα να γίνει καλύτερο. Αυτές είναι οι ανησυχίες μου.(...) Το περίεργο είναι ότι σε κάποια στιγμή στη ζωή μου-εκεί μετά τα 19 που άρχιζα και καταλάβαινα τη διαφορετικότητα, τη δυσλεξία, ασχολήθηκα με αυτό τι είναι, πως λειτουργεί ο κάθε άνθρωπος, ο δυσλεξικός κτλ, άρχισα να καταλαβαίνω και την... διάβασα κάπου ξερω γω για τους αριστερόχειρες, για τους ανθρώπους που μπορούν να γράφουν και με τα δυο κτλ και συνειδητοποίησα ότι και εγώ έχω .. μπορώ να κάνω πράγματα με το αριστερό μου χέρι ή το πόδι και κάποια συγκεκριμένα πράγματα καλύτερα κι από το δεξί. Δηλαδή καταλάβαινα ότι έχω δύναμη στο αριστερό χέρι περισσότερο από ότι ο μέσος κόσμος ας πούμε. Και συζητώντας με τη μάνα μου κτλ σε κάποια φάση κι αυτά, μου εξομολογήθηκε ότι γεννήθηκα αριστερόχειρας και με το ζόρι ναι με έκαναν δεξιόχειρα! Κι έτσι ήρθαν κομμάτια στη μνήμη μου που θυμάμαι να πιάνω το... -έτσι πολύ αμυδρά-το μολύβι με το δεξί χέρι, μάλλον με το αριστερό χέρι για να γράψω, αλλά να μου το παίρνουν και να με ζορίζουν να γράψω με το δεξί! Δηλαδή ένας άνθρωπος που είναι δυσλεξικός, δεν μπορεί να γράψει, δε μπορεί να μάθει, δεν μπορεί.. πρέπει ταυτόχρονα να γίνει και δεξιόχειρας από αριστερόχειρας! Δηλαδή , εντάξει! Καμία

σωτηρία! Κανένα έλεος δεν υπήρχε! Φως στο τούνελ από πουθενά (γέλια)! Κι αυτό το ανακάλυψα μόνος μου και μεγάλος ας πούμε και μου το επιβεβαίωσαν κι οι γονείς μου. Είναι... η συμβατική κοινωνία κάνει θαύματα!

-Κάτι βγήκε από όλο αυτό όμως. Δηλαδή μεγαλώνοντας και ως ενήλικας είχες την ανάγκη να εκφράσεις κάτι μέσα από όλο αυτό.

-Ναι.. Τι εννοείς;

-Για το βιβλίο λέω.

-Ναι είχα την ανάγκη να το εκφράσω κι έτσι το έγραψα σε ένα .. ουσιαστικά ένα βιωματικό παραμύθι έγραψα, πολύ απλό κτλ , πιο πολύ για να.. όταν το διαβάζουν οι γονείς στα παιδιά τους να καταλαβαίνουν αν τα παιδιά τους... μάλλον να καταλαβαίνουν ότι το κάθε παιδί είναι διαφορετικό. Είτε είναι δυσλεκτικός είτε δεν είναι δυσλεξικός ή οτιδήποτε, ο κάθε άνθρωπος είναι διαφορετικός, έχει την διαφορετικότητά του και πρέπει να τη σεβαστούμε αυτή όσο μπορούμε περισσότερο. Εντάξει άνθρωποι είμαστε, δεν μπορούμε να κάνουμε θαύματα, αλλά μπορούμε να αρχίσουμε να -να προσπαθούμε τουλάχιστον - να σεβόμαστε κάποια πράγματα.

-Άρα ήταν μια ανάγκη να βγει προς τα έξω αυτό. Να μεταδοθεί με κάποιον τρόπο το μήνυμα.

-Ναι ήταν μια ανάγκη. Ήταν μια ανάγκη.

-Κι έτσι βγήκε.. Ο τίτλος;

-Ο Παπαρούνας!

-Στο σχολείο!

-Στο σχολείο, ναι!
